

ність виявлення, фіксації, вилучення криміналістично-значущої інформації при виконанні слідчих дій для використання її в якості речового доказу; анонімність, неперсоніфікованість злочинців; транснаціональний характер дій кіберзлочинців.

Таким чином, ефективність боротьби з кіберзлочинністю в Україні залежить, насамперед, від вдосконалення її правового та організаційного забезпечення. І в цьому контексті, найважливішим є використання єдиного понятійно-категоріального апарату кіберзлочинності у всіх нормативно-правових актах, підвищення кваліфікації та відповідне навчання правоохоронців, які займаються розкриттям комп'ютерних злочинів, посилення міжнародної співпраці у сфері запобігання та розслідування кіберзлочинів.

1. Всесвітній огляд економічних злочинів за 2016 р. – [Електронний ресурс]. – Доступно з: <https://www.pwc.by/ru/publications/other-publications/economic-crime-survey-2016.html>

2. Статистика МВС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua>

3. Статистична інформація про стан злочинності та результати прокурсько-слідчої діяльності – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>.

4. Україна. Всесвітній огляд економічних злочинів. Кіберзлочинці в центрі уваги. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.pwc.com/ua/uk/press-room/assets/GECS_Ukraine_ua.pdf

5. Колесник В. А. Розслідування комп'ютерних злочинів: наук.-метод. посіб. / [В.А.Колесник, І.В.Гора, М.І.Костін та ін.]. – К. : Вид-во НА СБ України, 2003. – 124 с.

Рижков Едуард Володимирович,
к.ю.н., доцент, завідувач кафедри
економічної та інформаційної
безпеки Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

У рамках підготовки Всесвітнього огляду економічних злочинів PwC за 2016 рік було опитано більше 6000 учасників із 115 країн. 44 % організацій вважають, що місцеві правоохоронні органи не мають належної підготовки і ресурсів для протидії економічним злочинам. За останні два роки приблизно кожній третій організації (36 %) прийшлося стикнутись із економічними злочинами, приблизно третина (32 %) з яких склали кіберзлочини [1].

Економічна злочинність має пряму залежність від характеру та темпів розвитку інформаційного сектору та трансформується разом з ним як кількі-

сно так і якісно [2]. В зв'язку з цим першочерговим завданням оперативних підрозділів кримінальної поліції за для забезпечення ефективної протидії таким проявам є постійне оновлення тактично-ресурсного забезпечення своєї діяльності, в тому числі в питанні підготовки кадрів [3].

На тлі реформування правоохоронної сфери України це питання не втрачає своєї актуальності з огляду на ступень суспільної небезпеки економічних злочинів та невизначеність термінів реалізації державної стратегії створення нових структур захисту державного і недержавного сектору економіки.

На теперішній час основне навантаження щодо здійснення такої діяльності продовжують нести підрозділи захисту економіки Національної поліції України. Таким чином, відповідальність у питанні підготовки професійних кадрів полягає на відповідні навчальні заклади зі специфічними умовами навчання, до яких належить Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ.

Створення факультету економіко-правової безпеки та здійснення набору курсантів покладає на науково-педагогічний колектив зобов'язання щодо використання сучасних, передових форм та методів фахової підготовки майбутніх правоохоронців із базовими знаннями та навичками протидії економічній злочинності.

Необхідно в першу чергу скористатися певними перевагами того, що курсанти 2017 року набору почали вивчати інформаційні технології своєї професійної діяльності не на випускному курсі, як раніше, а з першого. При всіх складнощах розуміння певних аспектів, пов'язаних із юриспруденцією і поліцейською, яку вони поки вивчають у ознайомчому аспекті, у теперішніх першокурсників з самого початку навчання формується інформаційний базис [4] як перший етап наступного оволодіння спеціальними знаннями у сфері протидії економічним злочинам.

З метою максимально ефективного формування професійних знань та навичок у курсантів зазначеної спеціалізації в університеті у 2018 році створено унікальний спеціалізований полігон для відпрацювання в рамках тематичних фабул процедури документування відповідних складів злочинів. Забезпечений найсучаснішою інформаційною технікою та технологіями полігон здатен як автономно так і у складі професійно-орієнтованої ділової гри «Лінія – 102» [5] створити умови для викладачів та курсантів у реалізації сучасних, передових педагогічних методик навчання [6].

Використання в рамках навчального процесу технології кримінального аналізу та започаткування з 2017 року у кафедрі економічної та інформаційної безпеки університету кіберфакультативу з метою оволодіння додатковими сучасними знаннями та навичками, надає курсантам вказаної спеціалізації додаткових переваг перед їх попередниками, які навчались на відповідних факультетах.

Вважаємо, що запорукою успіху у питанні підготовки фахівців захисту економіки, повинна стати тісна співпраця науково-педагогічних працівників кафедр між собою, зі спорідненими навчальними закладами та педагогічного колективу з практичними працівниками профільних управлінь та департаме-

нтів. Конкретним прикладом такої співпраці є попередня участь у спільних проектах та робота в рамках науково-практичних форумів, подібно цьому. Таким чином, роль інформаційних технологій у професійній підготовці фахівців з забезпечення економічної безпеки підрозділами Національної поліції є різноплановою та послідовною. На початковому етапі вони виступають як фундамент розуміння формування та функціонування спеціалізованих інформаційних систем та відомчих і не тільки баз даних. На другому етапі – як спеціалізований інструмент банківсько-фінансової діяльності суб'єктів господарювання. На третьому – як засіб аналітичної діяльності суб'єктів правоохоронної діяльності. На четвертому – як засіб оперативно-розшукової та слідчої діяльності в рамках проведення негласних слідчих розшукових дій.

На наш погляд, саме в такій послідовності необхідно організовувати навчальний процес та реалізовувати професійну підготовку фахівців підрозділів кримінальної поліції із захисту економічного сектору держави.

1. Всемирный обзор экономических преступлений в 2016 году. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pwc.by/ru/publications/other-publications/economic-crime-survey-2016.html>.

2. Рижков Е.В. Інформаційно-телекомунікаційні технології як засіб забезпечення економічної безпеки підрозділами кримінальної поліції / Е.В. Рижков // Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 18 листопада 2016 р.). – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. – Ч. 1. - С. 163-168.

3. Матвієнко А.О., Рижков Е.В. Попередження злочинності у сфері економіки / А.О. Матвієнко, Е.В. Рижков// Економічна та інформаційна безпека: проблеми та перспективи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (14 квітня 2017 р., м. Дніпро). – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2017. – С. 168-170.

4. Рижков Е.В. Отримання підрозділами ОВС по боротьбі з економічною злочинністю інформації про злочини у сфері економіки за допомогою сучасних інфотелекомунікаційних технологій /Е.В. Рижков/ Митна справа. Науково-аналітичний журнал, м. Одеса, № 2 (92). – 2014, частина 2, книга 2. - С. 194- 205.

5. Рижков Е.В. Досвід запровадження проекту «Лінія-102» у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ /Е.В. Рижков// Проблеми застосування інформаційних технологій правоохоронними структурами України та вищими навчальними закладами зі специфічними умовами навчання : збірник наукових статей за матеріалами доповідей Міжнародної науково-практичної конференції 22 грудня 2017 року / упорядник Т.В. Магерівська / - Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 205-211; Система управління нарядами мобільної патрульної служби /Вишня В.Б., Глуховеря В.А., Золотоноша О.В., Рижков Е.В.// Патент України на корисну модель № 118449. Україна. Заявка № u201701677, МПК H04B 1/04. Бюл. №15, 10.08.2017.

6. Рижков Е.В. Інноваційний підхід до вдосконалення практичної складової навчального процесу у вузах МВС на прикладі ДДУВС / О.В. Золотоноша, Е.В. Рижков // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : Збірник наукових праць. – 2016. - № 4 (84) . – С. 15-22; Рижков Е.В. Вдосконалення навчального процесу з урахуванням сучасних тенденцій інформатизації структурних підрозділів Національної поліції / Е.В. Рижков // Використання сучасних інформаційних технологій в діяльності Національної поліції: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (24 листопада 2017 р., м. Дніпро). – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. – С. 8-10.